

ANALYSE SECTORIELLE DES HOPITAUX EN BELGIQUE SECTORANALYSE ALGEMENE ZIEKENHUIZEN IN BELGIE **MAHA 2008-2011**

Frank Lierman, Chief Economist

Algemene vergadering, Assemblée générale UNAMEC

Beersel, le 22 mai 2013

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

Situering ziekenhuissector

Algemene ziekenhuizen: aantal instellingen en bedden

Statuut	Privaat		Publiek		Totaal	
	Instell.	Bedden	Instell.	Bedden	Instell.	Bedden
Vlaanderen	42	17.500	13	8.411	55	25.911
Wallonië	20	8.285	15	6.575	35	14.860
Brussel	5	2.482	4	2.208	9	4.690
Totaal	67	28.267	32	17.194	99	45.461

Situering ziekenhuissector

Universitaire ziekenhuizen: aantal instellingen en bedden

Statuut	Privaat		Publiek		Totaal	
	Instell.	Bedden	Instell.	Bedden	Instell.	Bedden
Vlaanderen	2	2.380	1	1.062	3	3.442
Wallonië	0	0	1	925	1	925
Brussel	3	2.557	0	0	3	2.557
Totaal	5	4.937	2	1.987	7	6.924

Situering ziekenhuissector

Psychiatrische ziekenhuizen: aantal instellingen en bedden

Statuut	Privaat		Publiek		Totaal	
	Instell.	Bedden	Instell.	Bedden	Instell.	Bedden
Vlaanderen	36	8.751	3	1.411	39	10.162
Wallonië	15	2.319	7	2.164	22	4.483
Brussel	9	860	0	0	9	860
Totaal	60	11.930	10	3.575	70	15.505

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

Contexte socio-économique

Hôpitaux généraux (HG) en 2011 (100%)

○ Données financières en 2011

. Chiffre d'affaires	13,6 mia €	croissance <u>(p. rap. à 2010)</u> +4,95%
. Infrastructure existante	7,1 mia €	+7,34%
. Investissements	1,2 mia €	+9,20%

○ Activité en 2011

. Nombre d'hosp. classiques (*)	1.592.319	croissance <u>(p. rap. à 2010)</u> +1,40%
. Nombre d'accouchements	131.226	+0,12%
. Nombre de jours de séjours	12.165.483	-0,50%
. Croissance honoraires medico-techniques		+6,34%
(*) Substitution vers hosp. de jour: forfaits		+8,60%

○ Emploi direct en 2011 (hors médecins)

. Nombre d'ETP global	91.447	croissance <u>(p. rap. à 2010)</u> +2,03% (+1.816 ETP)
Personnel infirmier et soignant	51.020	+1,48% (+ 745 ETP)
Personnel paramédical	9.530	+5,94% (+ 535 ETP)
Autre personnel (*)	30.897	+1,76% (+ 536 ETP)
(*) Personnel administratif, ouvriers et autres		

Economische context

Universitaire ziekenhuizen (UZ) in 2011 (100%)

<u>Financieel in 2011</u>		<u>groei (t.o.v. 2010)</u>
. Omzet	3,4 mia €	+4,65%
. Bestaande infrastructuur (MVA)	1,1 mia €	+6,04%
. Investerings	226 mio €	+8,21%

Psychiatrische ziekenhuizen (PZ) in 2011 (100%)

<u>Financieel in 2011</u>		<u>groei (t.o.v. 2010)</u>
. Omzet	1,6 mia €	+4,16%
. Bestaande infrastructuur (MVA)	1,6 mia €	+5,52%
. Investerings	180 mio €	-7,08%

Ziekenhuissector: AZ + UZ + PZ in 2011 (100%)

<u>Financieel in 2011</u>		<u>groei (t.o.v. 2010)</u>
. Omzet	18,6 mia €	+4,83%
. Bestaande infrastructuur (MVA)	9,8 mia €	+6,89%
. Investerings	1,6 mia €	+6,85%

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. **Balans**
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

Balansverhoudingen en ratio's

Balansgegevens: rubrieken actief en passief

99 AZ / geaggregeerde gemiddelde

Actief			Passief		
<i>Absoluut: x 1000.000 EUR</i>	2010	2011	<i>Absoluut: x 1000.000 EUR</i>	2010	2011
Vaste activa	6.842	7.339	Eigen vermogen (33%)	4.418	4.679
•Materiële vaste activa	6.639	7.126	•Investeringssubsidies	1.396	1.408
-Terreinen & gebouwen	4.411	4.604	Voorzieningen	831	929
-Medische uitrusting	782	782	Schulden lang	3.630	3.869
-Niet-medisch uitrusting	490	493	•Financiële LT-schuld	3.453	3.708
-Vaste activa in aanbouw	789	1.097	- kredietinstellingen	3.007	3.303
Vlottende activa	6.410	6.860	Schulden kort	4.224	4.546
•Vorderingen > 1 jaar	301	336	•Vervallende LT-schuld	439	477
•Vorderingen prestaties	3.518	3.786	•Financiële KT-schuld	423	436
- patiënten	447	441	•Leveranciers	1.065	1.167
- verzekeringsinstellingen	2.764	3.020	•Inhaalbedragen	346	370
- inhaalbedragen	264	286	•Bezold. & soc. lasten	791	850
- geneesheren	75	80	Overlopende rekeningen	149	176
•Beleg. & liq. middelen	1.789	1.887			
Totaal	13.252	14.199	Totaal	13.252	14.199

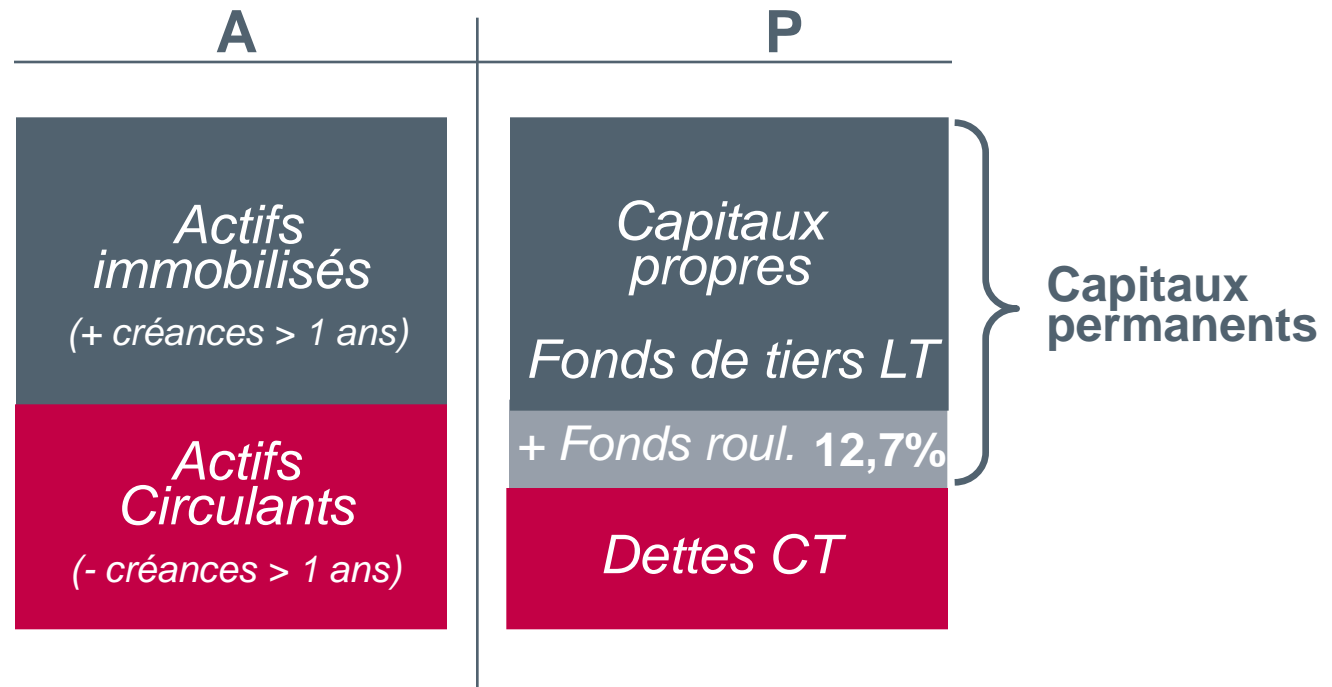
 +7,1%

Bilan et ratios financiers

Fonds de roulement

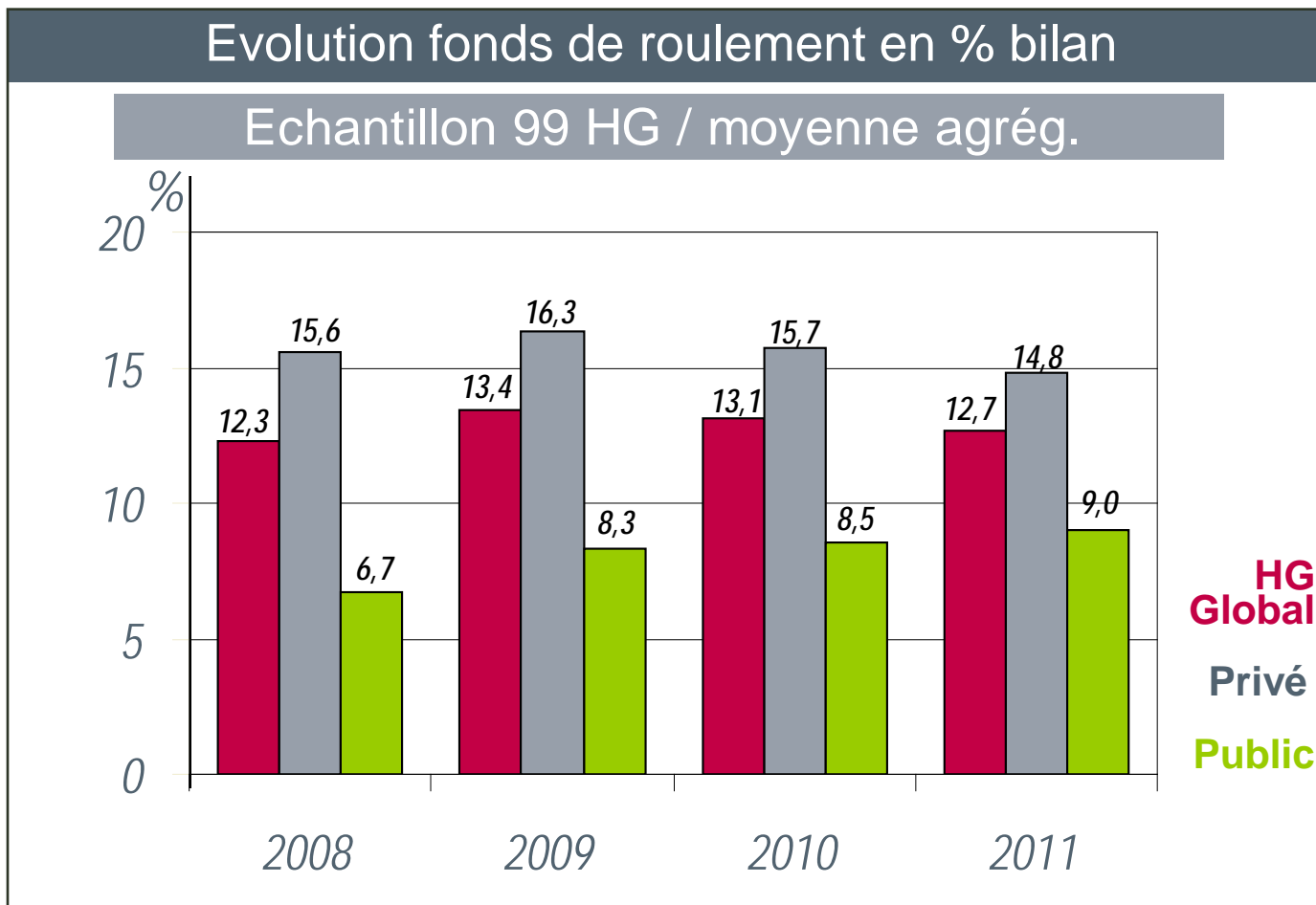
99 HG / moyenne agrég.

Le **fonds de roulement** est l'excédent des capitaux permanents par rapport aux actifs immobilisés

Bilan et ratios financiers

Fonds de roulement

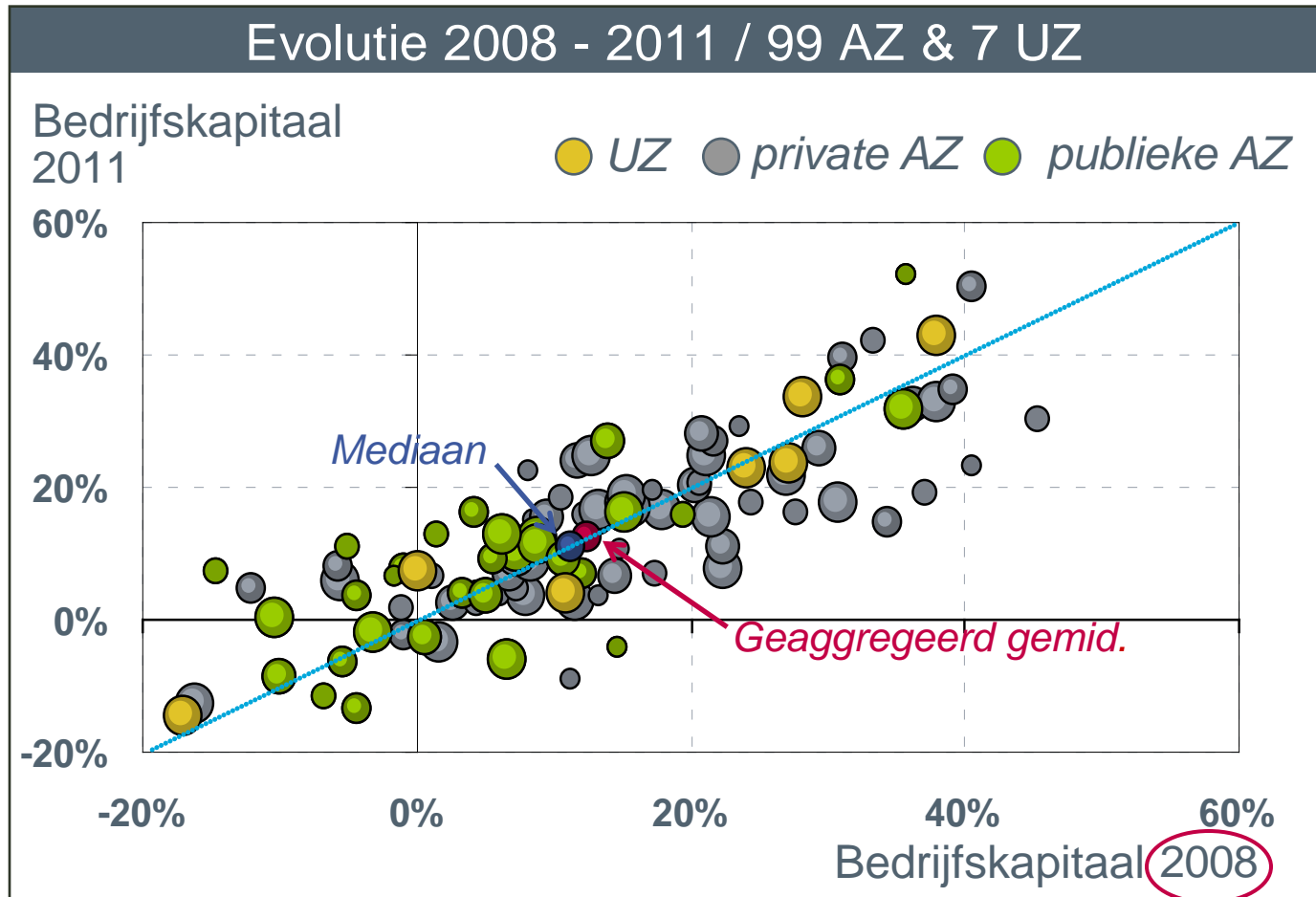

HG
Global
Privé
Public

Balansverhoudingen en ratio's

Bedrijfskapitaal (% balanstotaal)

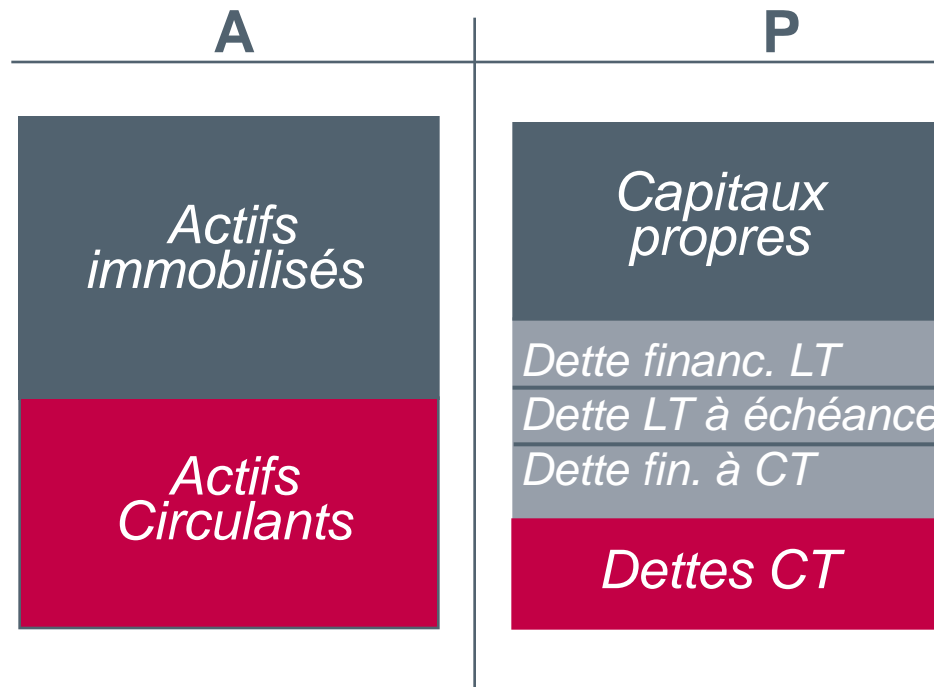
Opmerking: Grote bubbels berekend in functie van het balanstotaal. Bubbels vanaf bepaalde grootte even groot of klein (anonimiteit).

Bilan et ratios financiers

Taux d'endettement financier

99 HG / moyenne agrég.

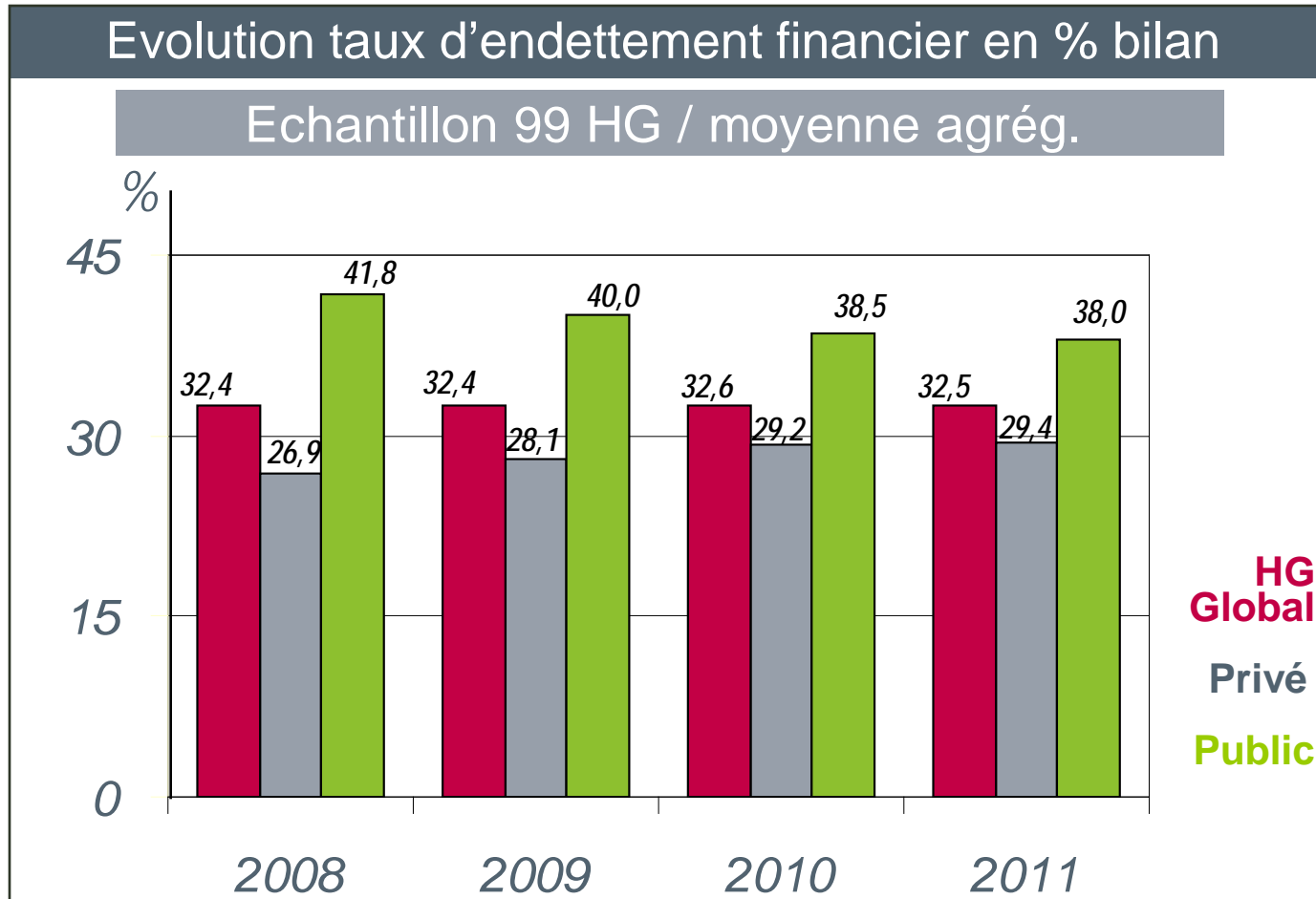

Taux d'endettem.
financier 32,5%

Le taux d'endettement financier exprime le degré de financement auprès du secteur financier

Bilan et ratios financiers

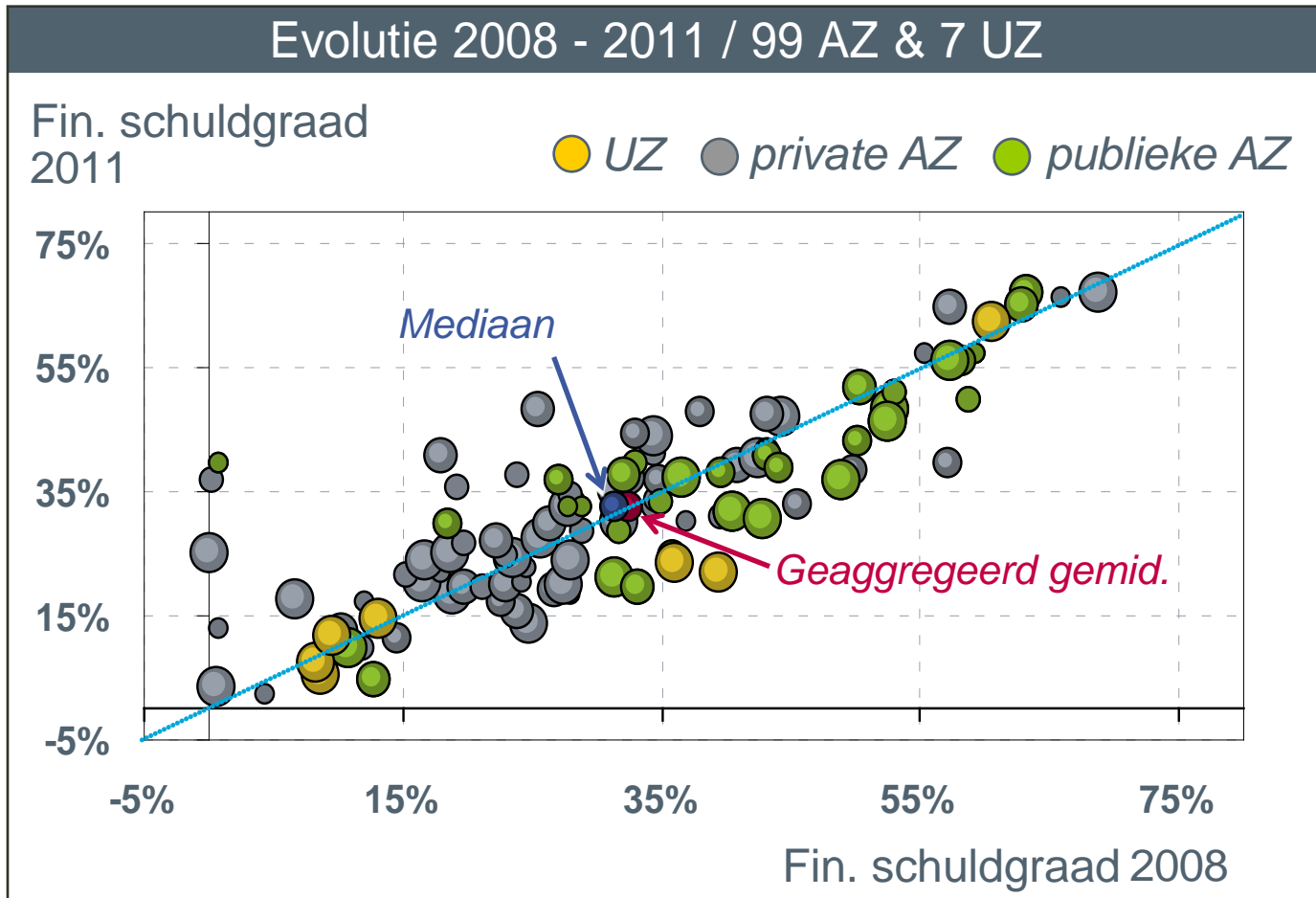
Taux d'endettement financier

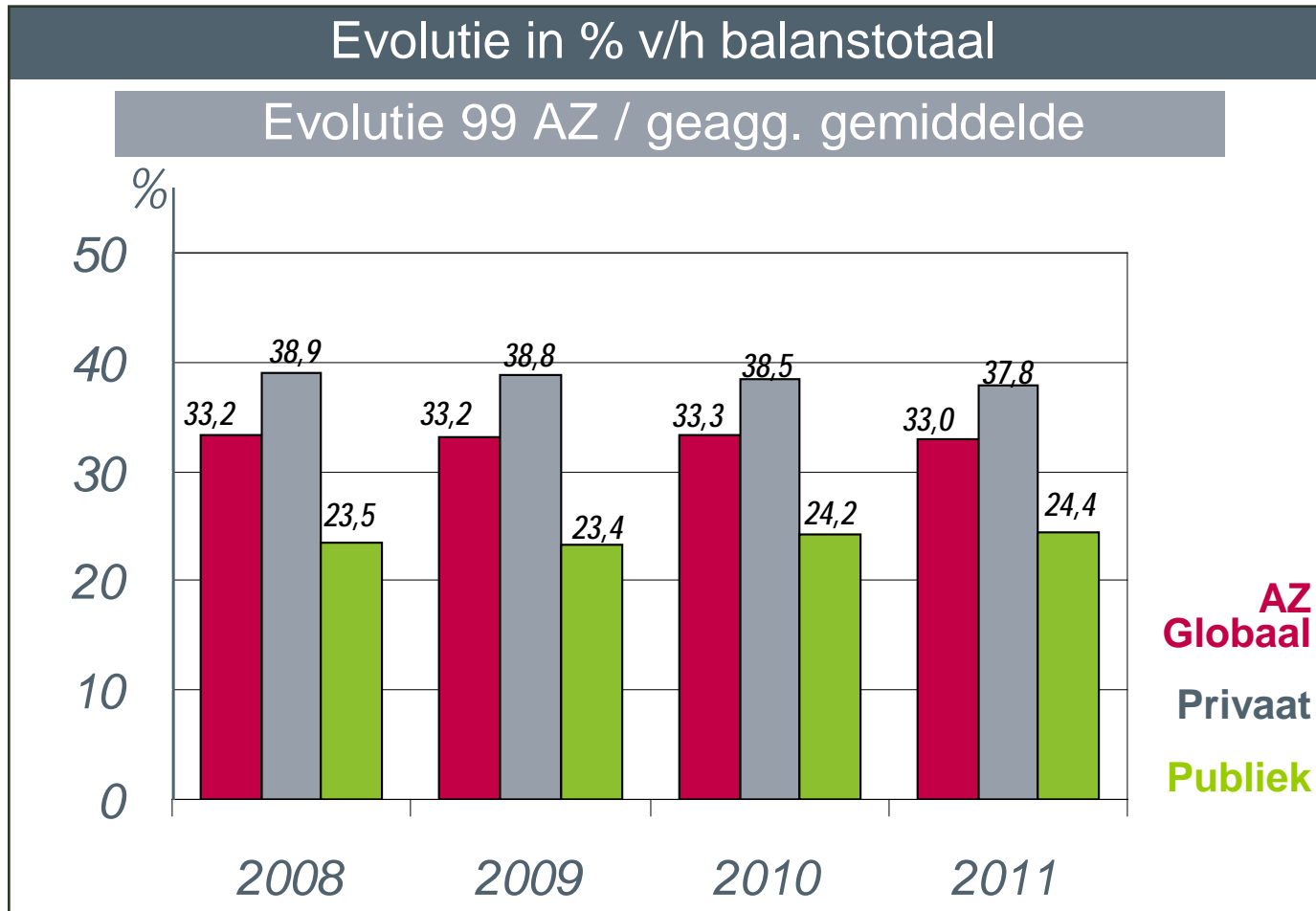
Balansverhoudingen en ratio's

Financiële schuldgraad (% balanstotaal)

Balansverhoudingen en ratio's

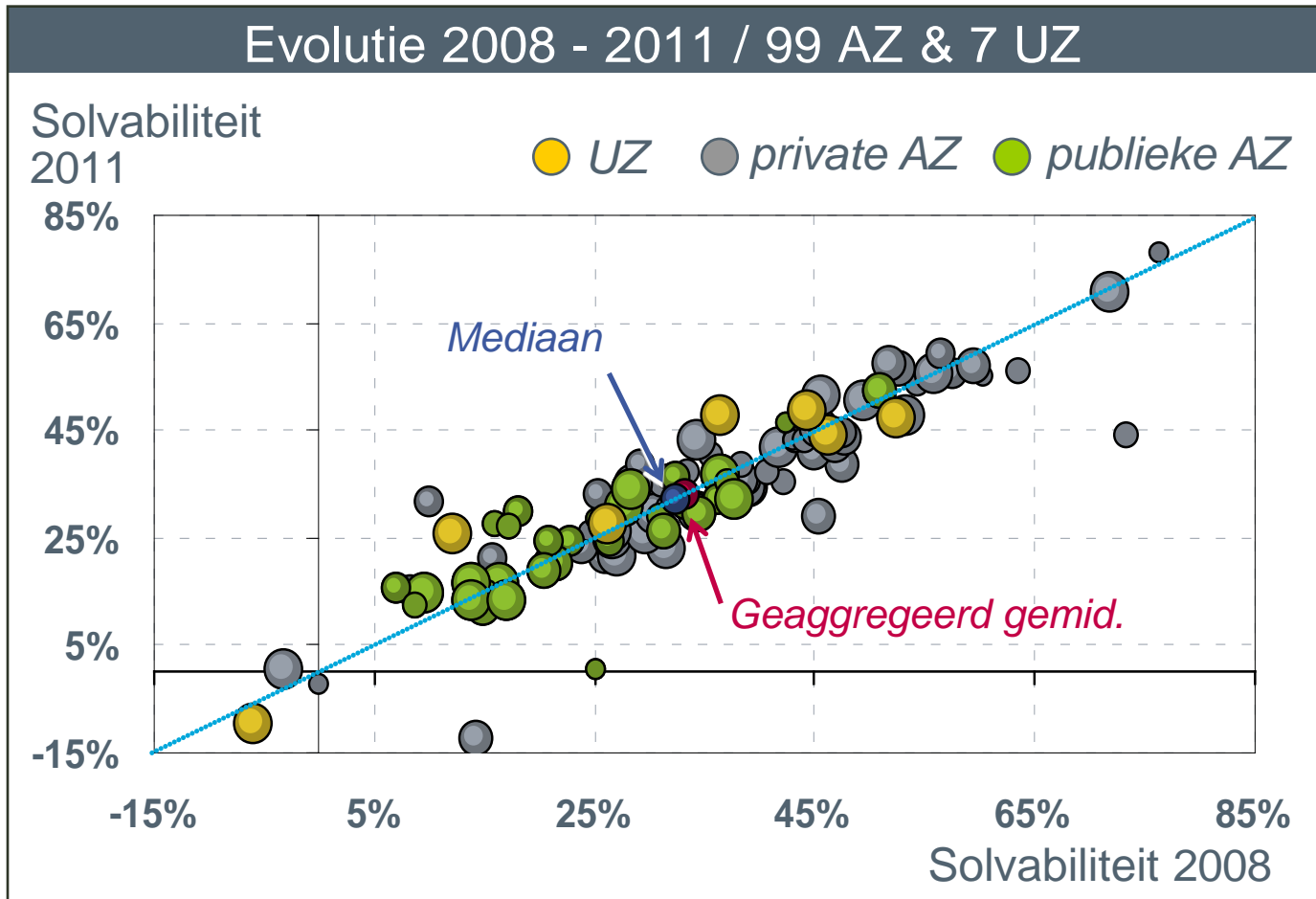
Solvabiliteit

AZ HG 2011	Global: 38,8%	Global: 26,3%	Global: 24,4%
	Privaat: 43,4%	Privé: 24,7%	
	Publiek: 25,6%	Public: 28,1%	

Balansverhoudingen en ratio's

Solvabiliteit (% balanstotaal)

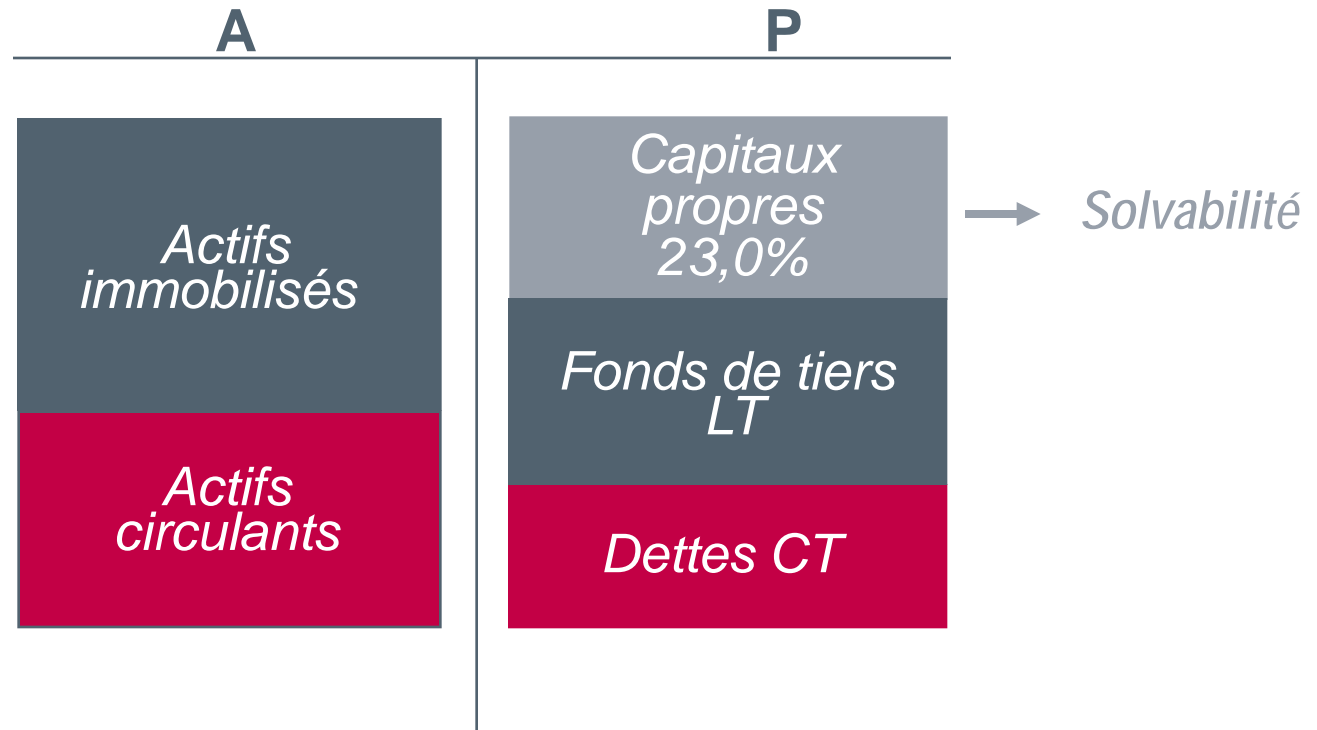

Bilan et ratios financiers

Fonds propres subsides d'investissements excl. (%)

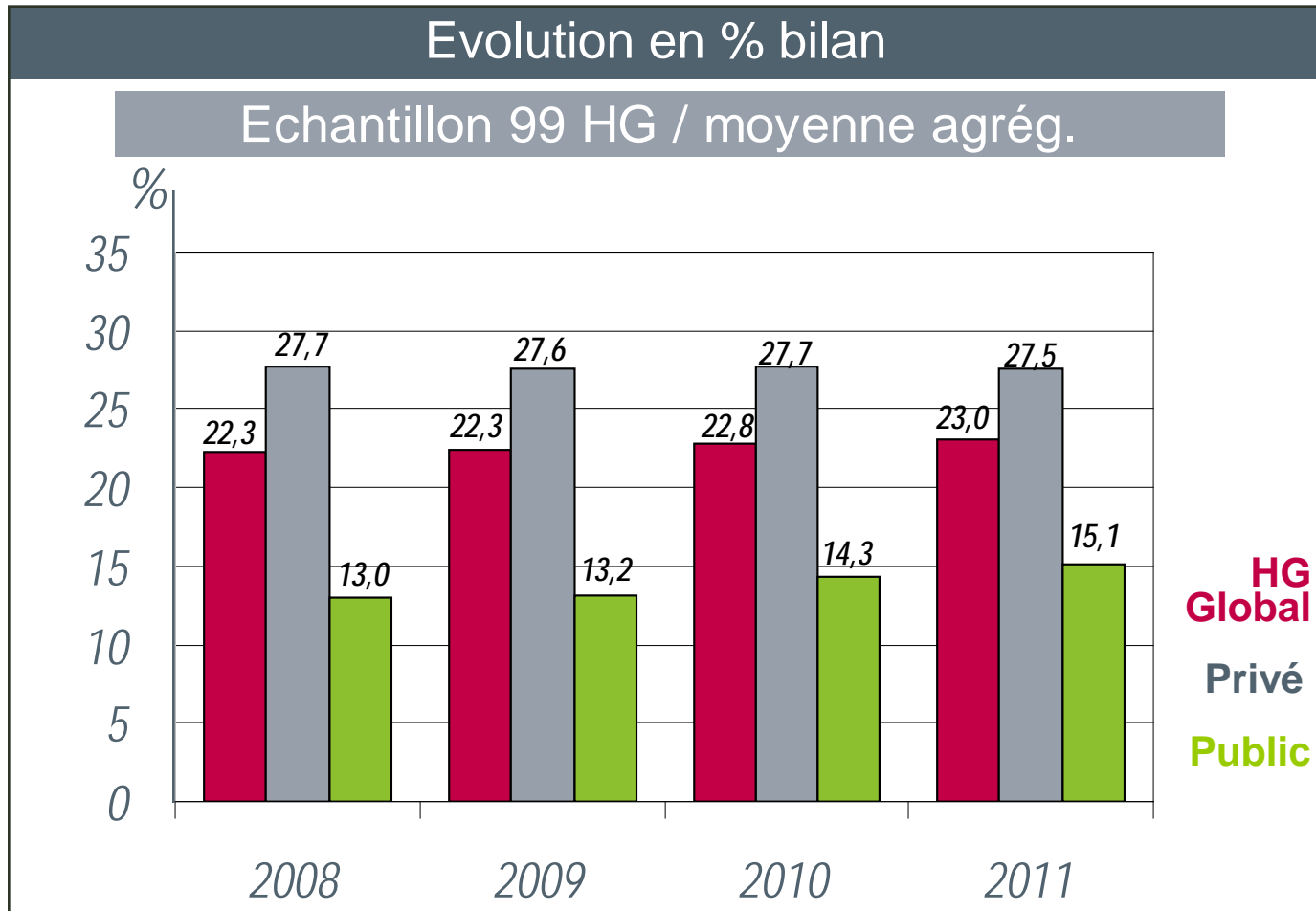
99 HG / moyenne agrég.

La solvabilité indique la part des fonds propres dans le bilan total
-> indicateur de l'indépendance financière

Bilan et ratios financiers

Fonds propres subsides d'investissements excl. (%)

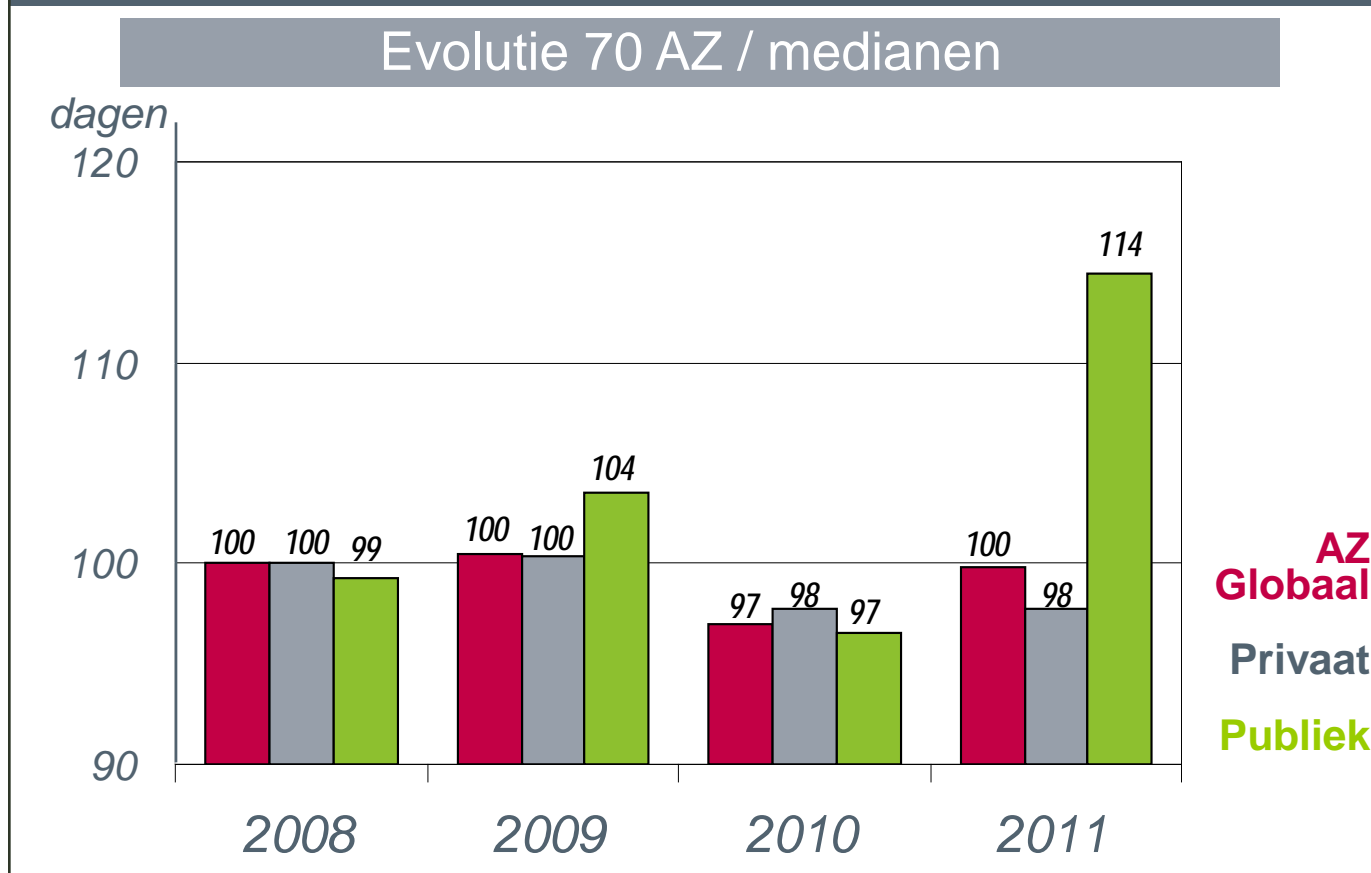
HG
Global
Privé
Public

Balansverhoudingen en ratio's

Betalingsuitstel t.a.v. de leveranciers in dagen: **AZ**

Schulden leveranciers / aankopen + levering. & diensten*

(*) Exclusief artsen

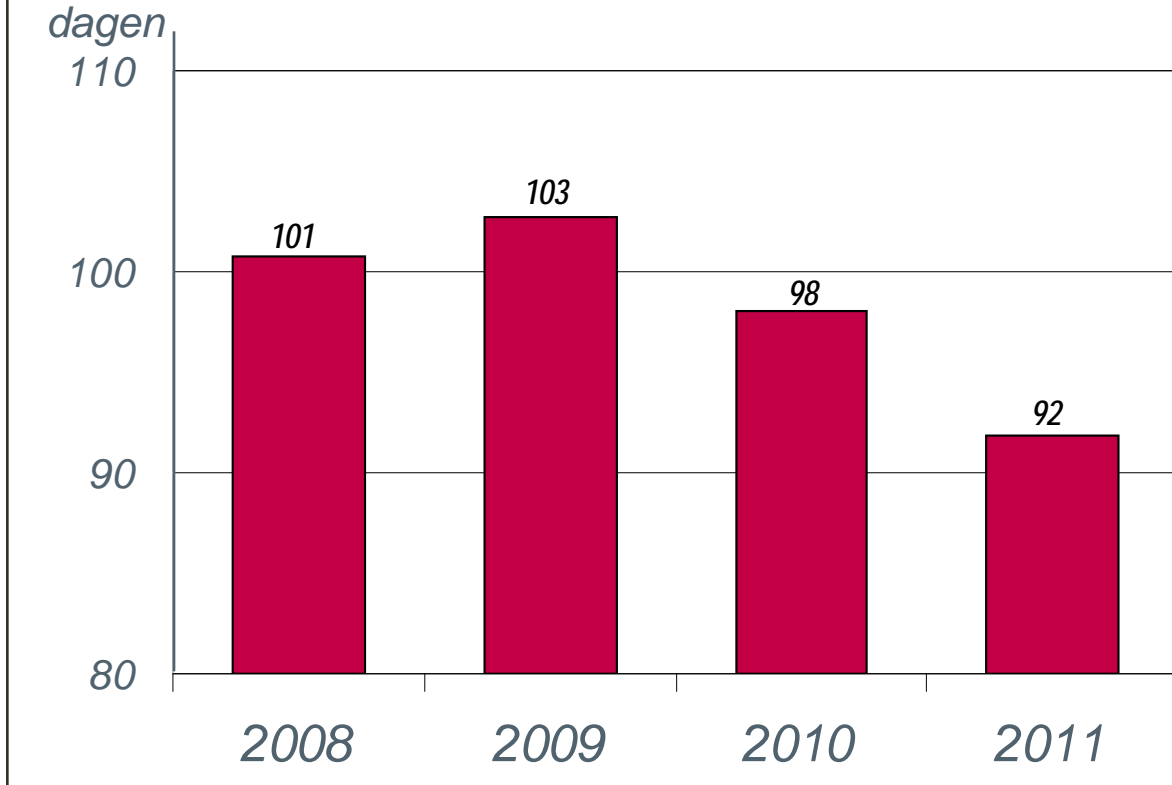
Balansverhoudingen en ratio's

Betalingsuitstel t.a.v. de leveranciers in dagen: **UZ**

Schulden leveranciers / aankopen + levering. & diensten

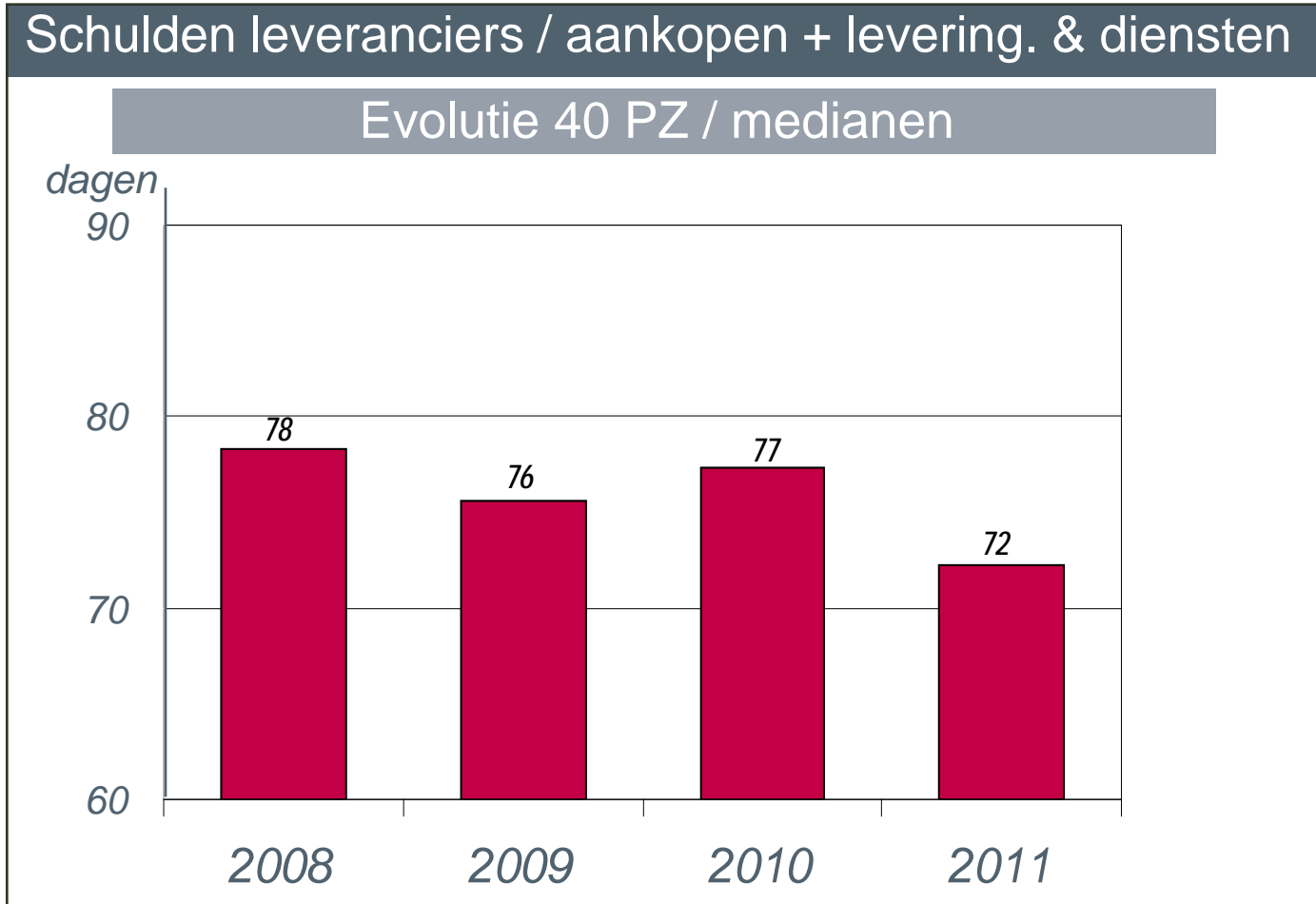
Evolutie 7 UZ / medianen

Balansverhoudingen en ratio's

Betalingsuitstel t.a.v. de leveranciers in dagen: **PZ**

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

Resultatenrekening

Verhoudingen (% omzet)

99 AZ / geagg. gemiddelde					
	Geagg. gem. % 2010 - 2011		Abs. mio EUR 2010 - 2011		Δ % abs
Bedrijfsopbrengsten	108,7	108,8	12.950	13.592	+5,0
Omzet	100,0	100,0	11.917	12.497	+4,9
Budget fin. mid.	38,8	38,8	4.621	4.854	+5,0
Inhaalbedragen	-0,1	-0,3	-12	-38	+207,7
Supplementen	0,6	0,6	74	74	+0,1
Forfaits	4,4	4,6	527	572	+8,6
Nevenproducten	0,3	0,3	36	36	+1,0
Farmaceut. prod.	15,3	15,1	1.826	1.889	+3,5
Honoraria	40,7	40,9	4.845	5.110	+5,5
Overige bedrijfsop.	8,5	8,6	1.012	1.072	+5,9
Aank., lev., dienst.	56,8	56,6	6.767	7.076	+4,6
Aank. + voorr.wijz.	22,4	22,1	2.669	2.764	+3,6
Dienst. & leveringen	34,4	34,5	4.098	4.312	+5,2
-Externe diensten	2,3	2,3	267	283	+6,0
-Personeel tbg	2,9	2,7	331	332	+0,4
-Bezold. geneesh.	24,7	24,7	2.835	2.992	+5,5
Bruto marge	51,9	52,1	6.184	6.515	+5,4

Details:
slides 40 en 41

Resultatenrekening

Verhoudingen (% omzet)

99 AZ / geagg. gemiddelde

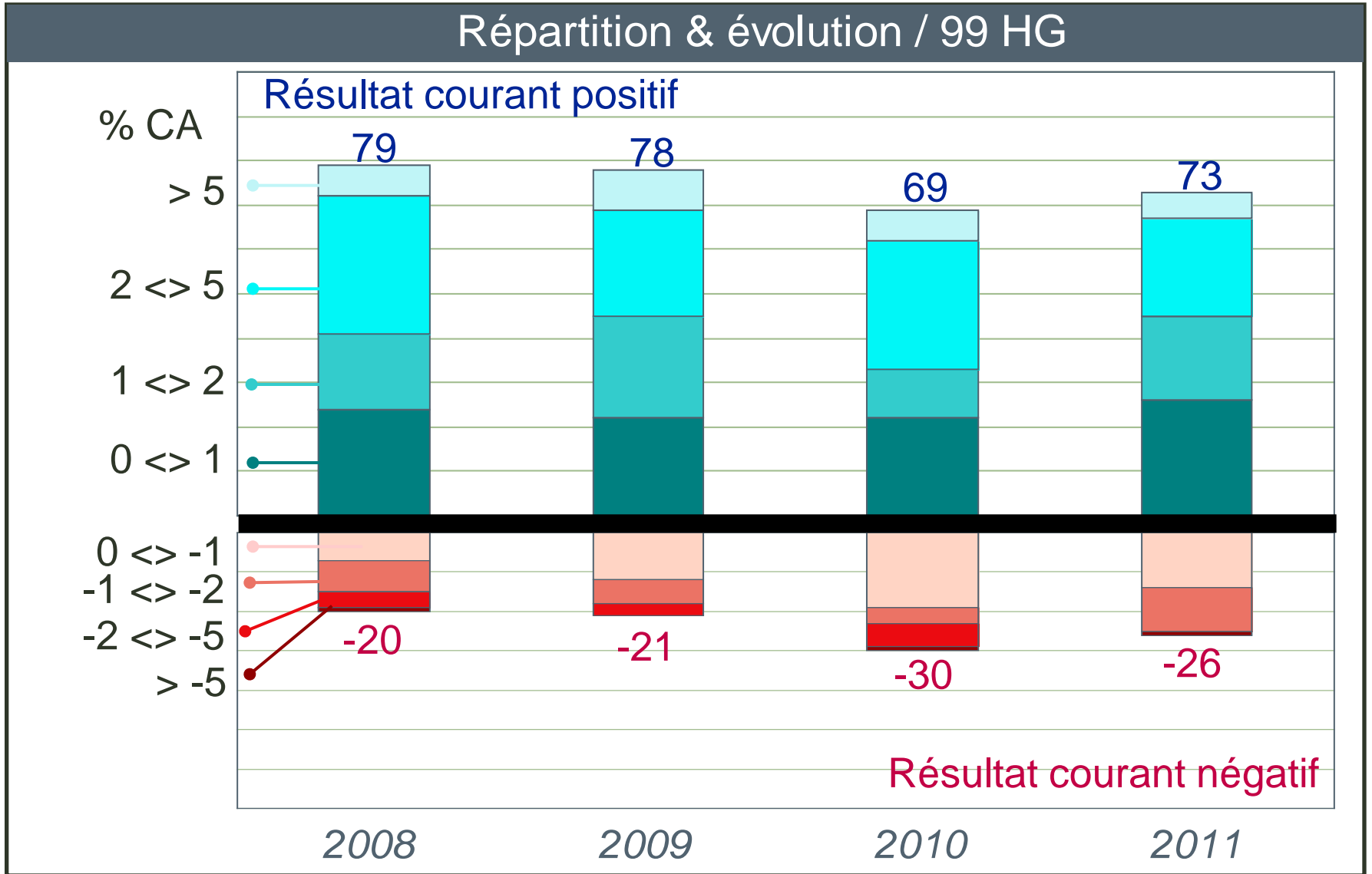
	Geagg. gem. % 2010 - 2011		Abs. mio EUR 2010 - 2011		Δ % abs
Bruto marge	51,9	52,1	6.184	6.515	+5,4
Bezoldigingen	43,1	43,4	5.137	5.423	+5,6
Brutobedrijfsres.	7,8	7,8	931	970	+4,3
Niet-kaskosten	6,5	6,4	774	805	+4,1
Netto bedrijfsres.	1,3	1,3	157	165	+4,9
Financ. opbrengst.	1,0	1,0	116	124	+7,4
Subs. kap. & Int.	0,6	0,6	70	75	+7,9
Financ. kosten	1,1	1,2	134	146	+8,9
LT kredieten	1,1	1,1	126	134	+7,0
KT kredieten	0,0	0,1	4	6	+46,1
Gewoon bedrijfsres.	1,2	1,1	139	143	+3,1
Uitzonderlijk res.	0,1	0,4	17	46	+176,9
Opbrengst vorige bj.	1,2	1,4	139	170	+21,9
Kosten vorige bj.	-0,7	-0,6	80	72	+10,0
Resultaat	1,3	1,5	156	189	+21,6

Compte de résultats

Evolution résultat courant

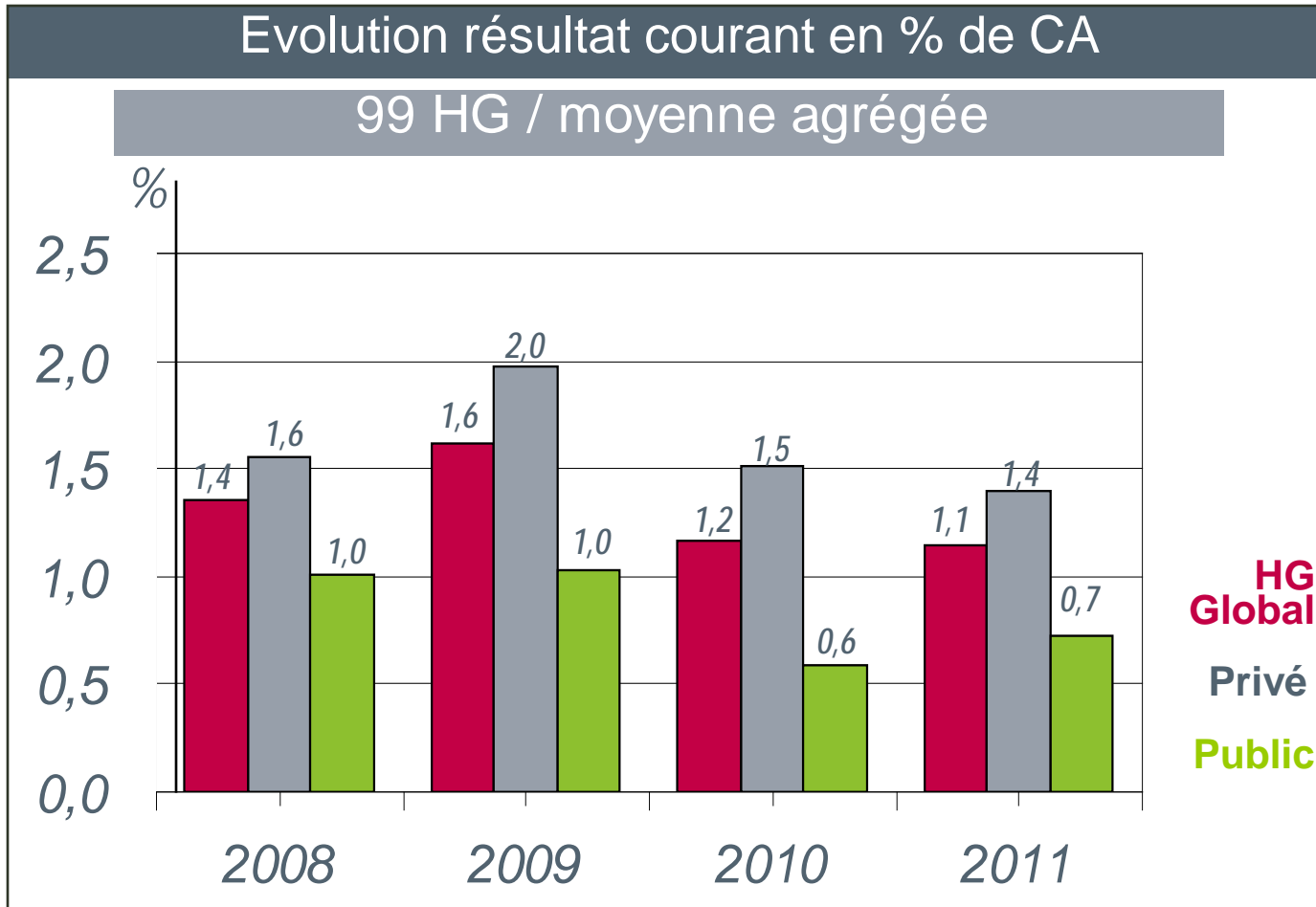

Répartition & évolution / 99 HG

Compte de résultats

Evolution résultat courant

AZ HG 2011	Globaal:	1,6%
	Privaat:	1,7%
	Publiek:	1,5%

Global:	0,6%
Privé:	0,7%
Public:	0,4%

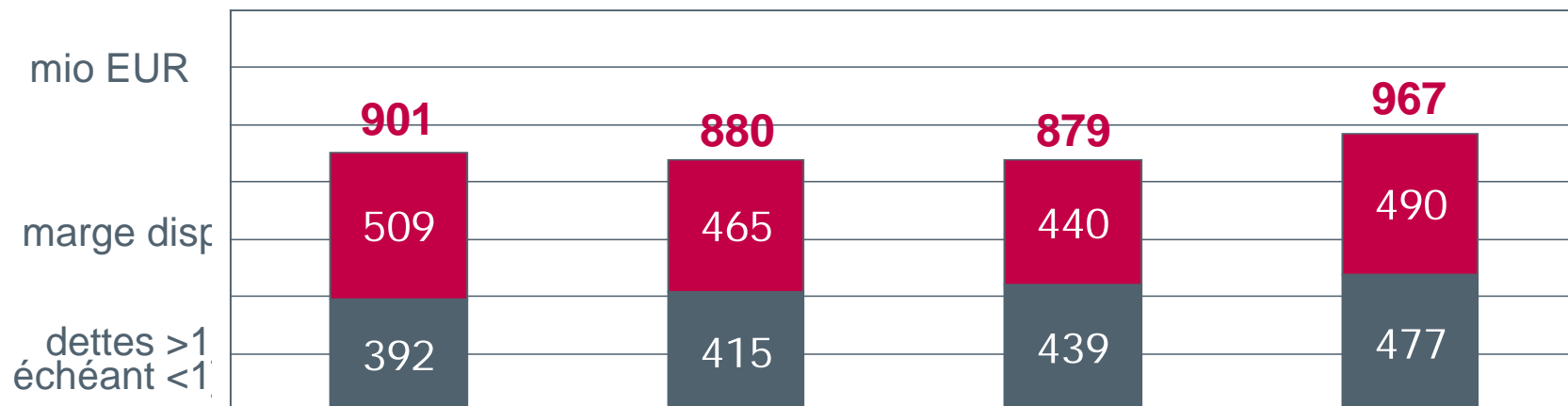
Global:	0,6%
----------------	-------------

Compte de résultats

Cashflow

Analyse cashflow réalisé / 99 institutions

Cashflow / dettes >1an éch. <1an

	2008	2009	2010	2011
moy. agrég.	2,30	2,12	2,00	2,03
médiane	2,45	2,03	2,01	2,14

institutions avec cashflow < dettes > 1 an éch < 1 an

	2008	2009	2010	2011
CF >0	7	9	10	7
CF négatif	0	1	2	1

2008

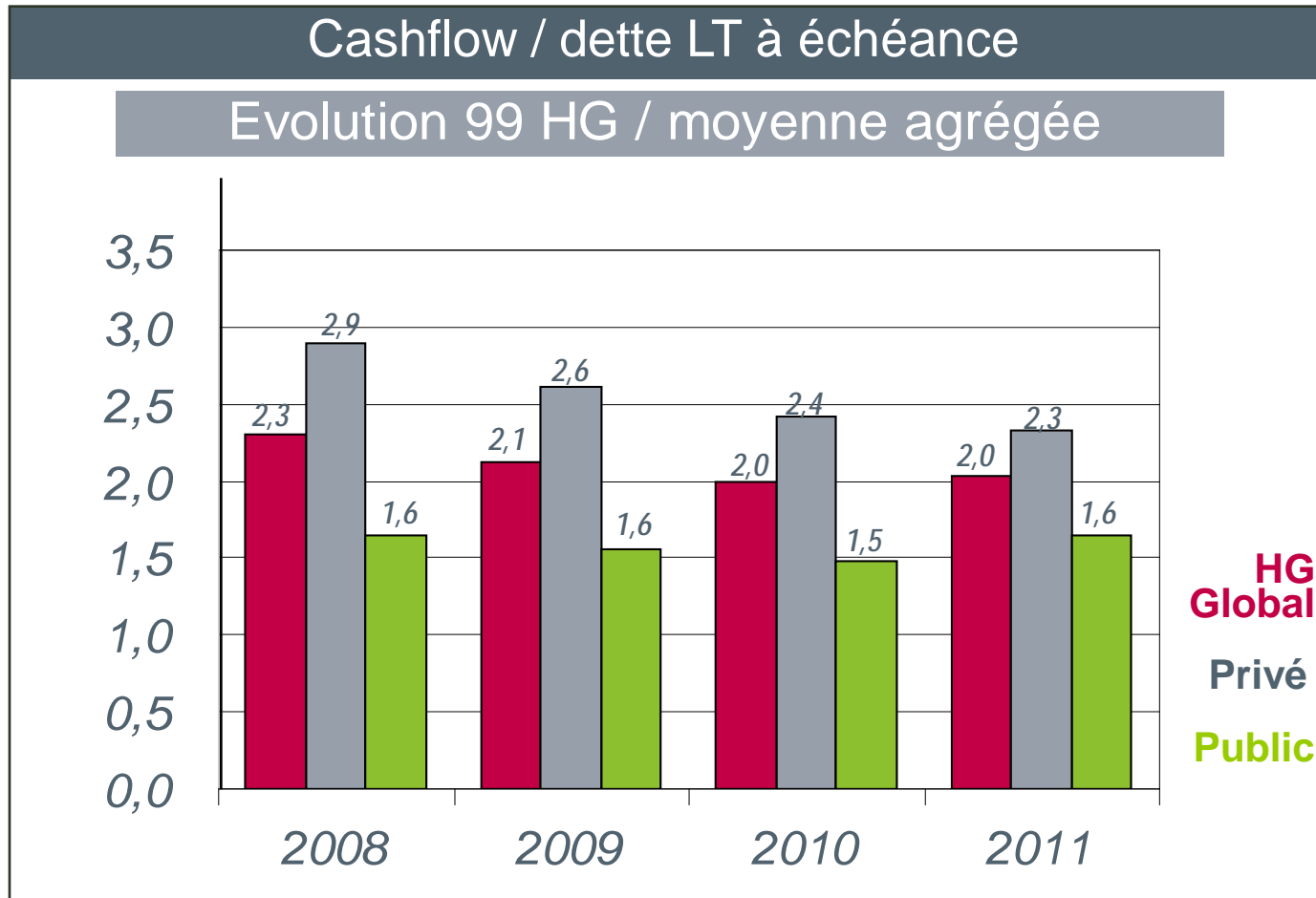
2009

2010

2011

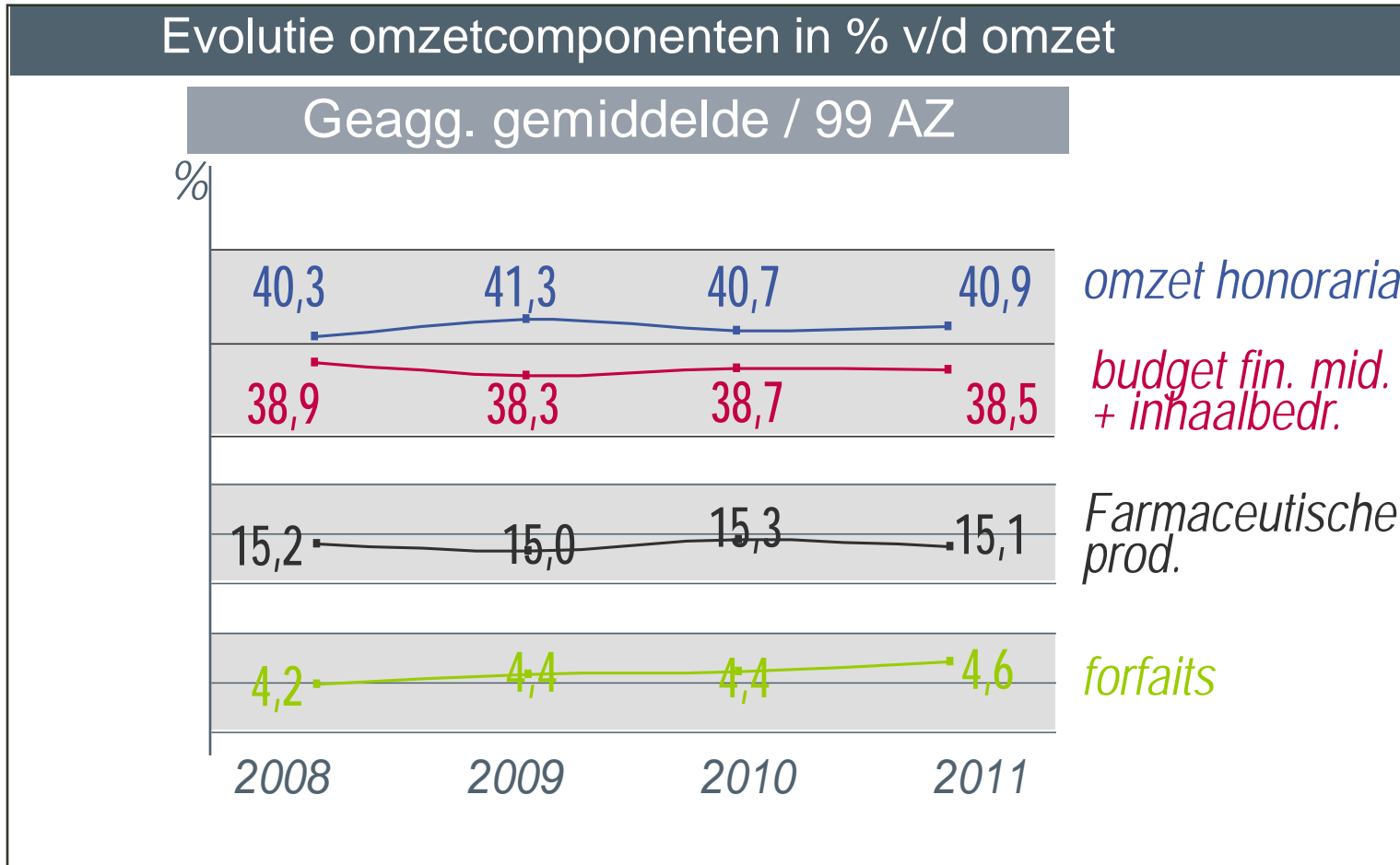
Compte de résultats

Cashflow / dette LT à échéance

Resultatenrekening

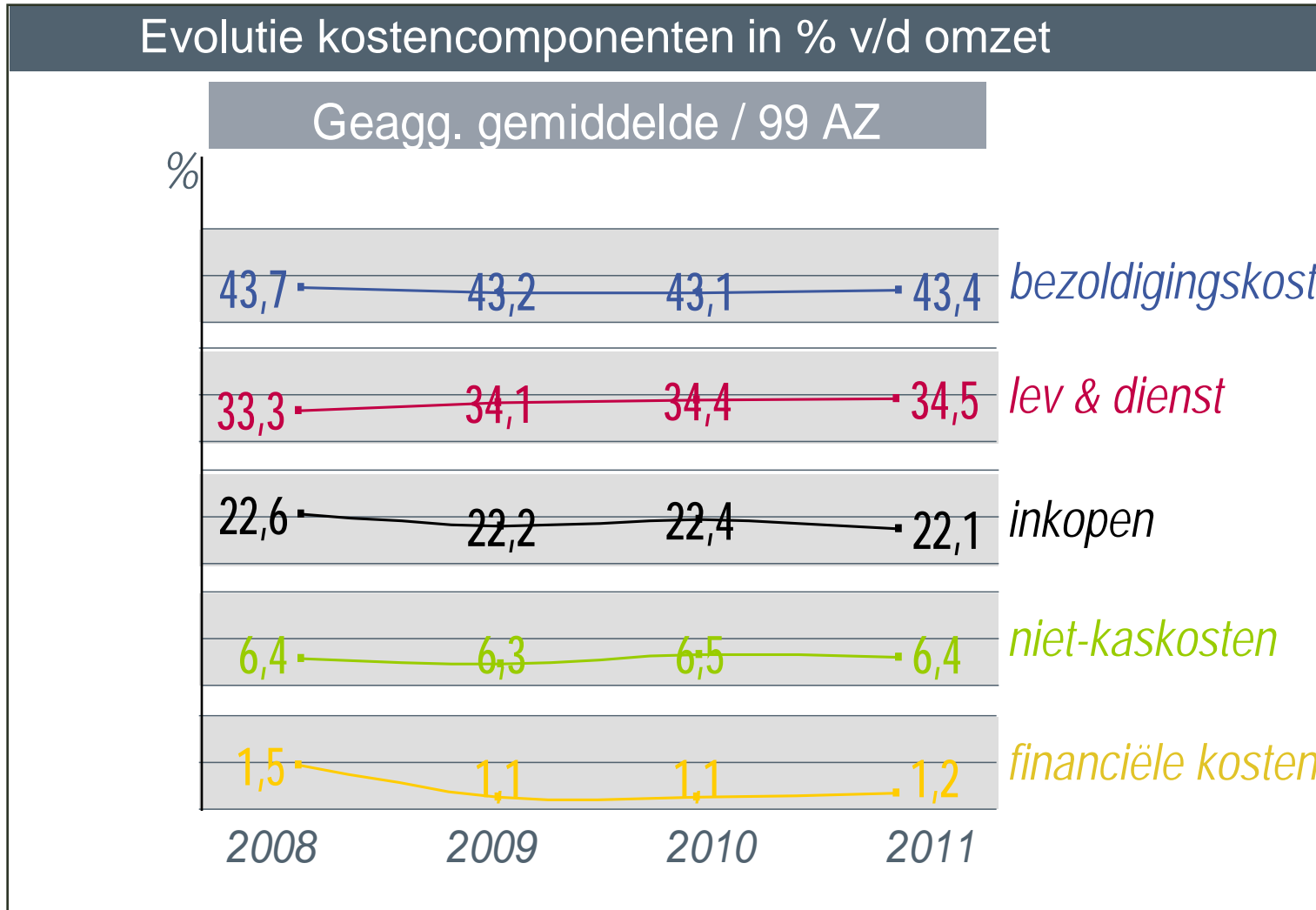
Evolutie omzetcomponenten

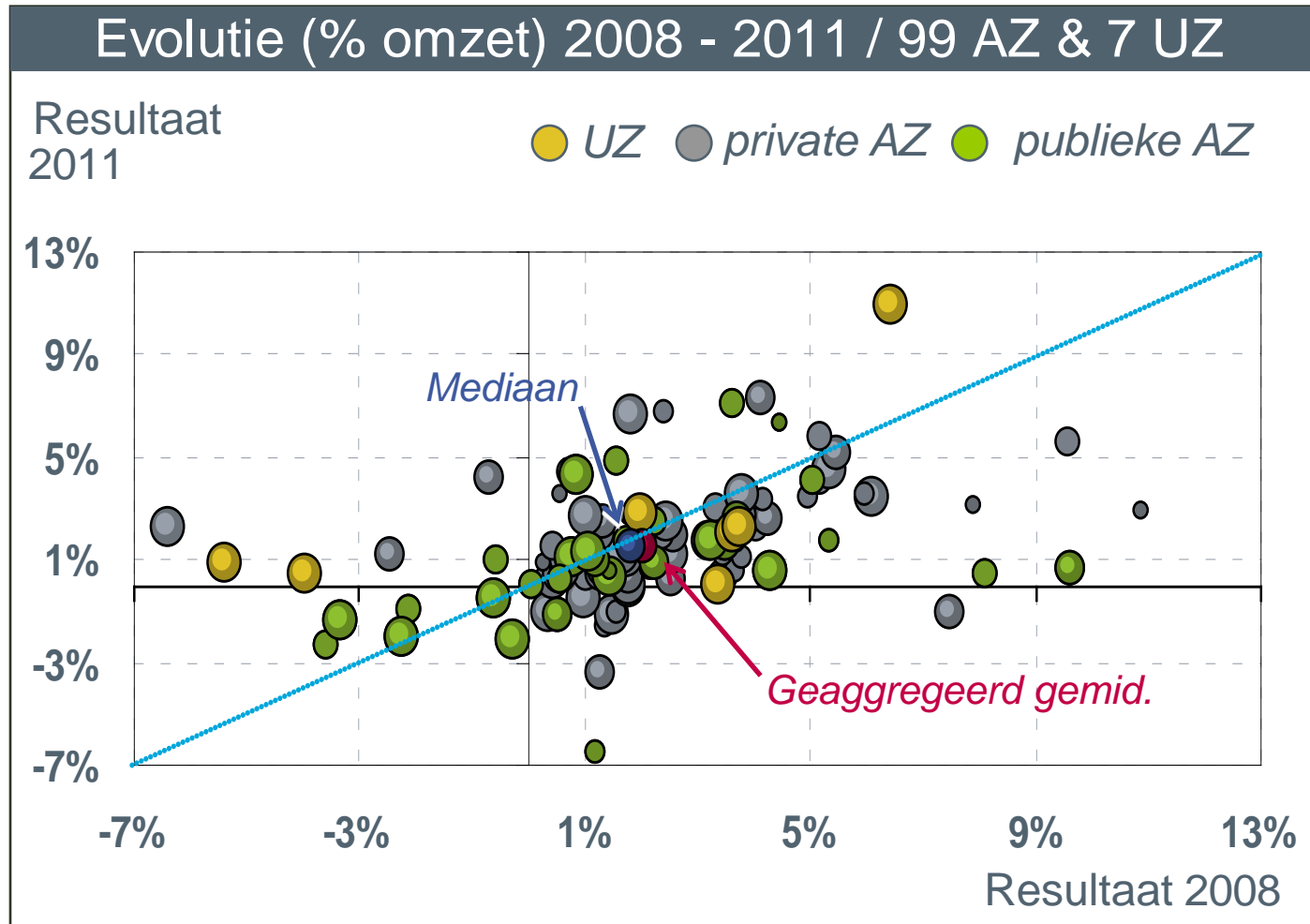
Resultatenrekening

Evolutie kostencomponenten

Resultatenrekening

Resultaat

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
- 5. Investeringsen**
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

Deux indicateurs principaux:

Continuité = Investissements bruts sont-ils supérieurs aux amortissements?

- OK si ratio > 1
- Aussi calcul sur 3 années

Ancienneté =
$$\frac{\text{Valeur comptable résiduelle}}{\text{Valeur comptable d'acquisition}}$$

- Si 100% : bien = neuf
- Si 0% = bien totalement amorti
- Calcul pour # catég. immob.

Données d'investissement

Continuité ACI

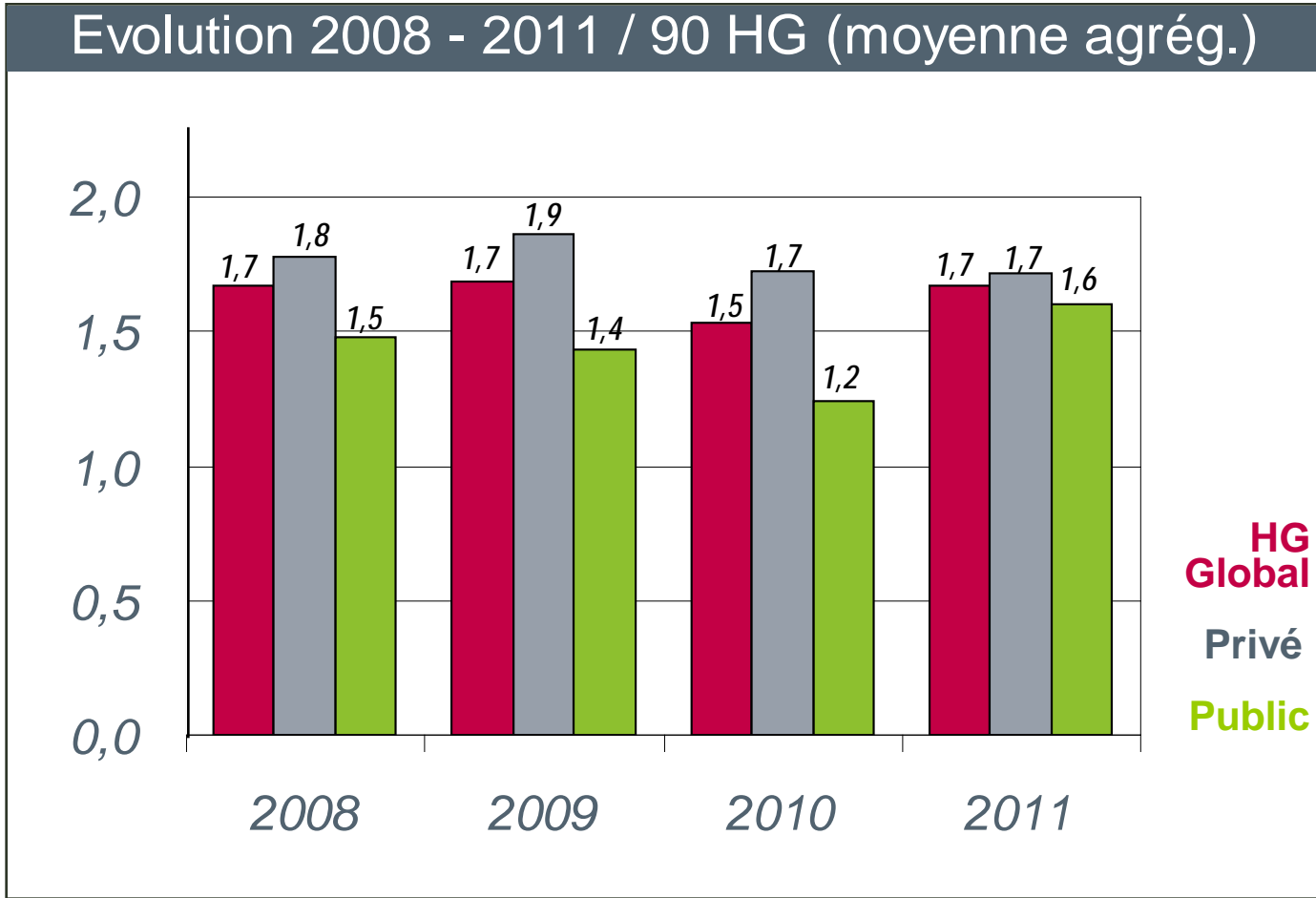

Analyse sectorielle HG: évolution 2010 - 2011

Continuité actifs immobilisés corporelles	2010		2011			
	# instit.	moy. agr.	moy. agr.	médiane		
				25%	50%	75%
Invest. bruts ACI / amortissement ACI	95	1,55	1,71	0,92	1,51	2,18
Continuité sur 3 ans	90			0,90	1,54	2,05
Invest. bruts terr & const. / amort. sur terr. & const.	94	2,20	1,63	0,59	1,09	2,45
Continuité sur 3 ans	87			0,70	1,32	2,84
Invest. bruts mat. médical/ amort. sur mat. médical	95	1,12	0,94	0,74	0,91	1,19
Continuité sur 3 ans	89			0,85	1,04	1,29
Inv. bruts mat. non méd./ amort. sur mat. non méd.	95	1,21	0,93	0,63	0,92	1,29
Continuité sur 3 ans	89			0,81	1,07	1,33

Données d'investissement

Invest. bruts IC / amort. comptable IC

AZ	Globaal:	1,8	Global:	1,7	Global:	1,7
HG	Privaat:	1,7	Privé:	1,7		
2011	Publiek:	1,9	Public:	1,6		

Données d'investissement

Ancienneté ACI

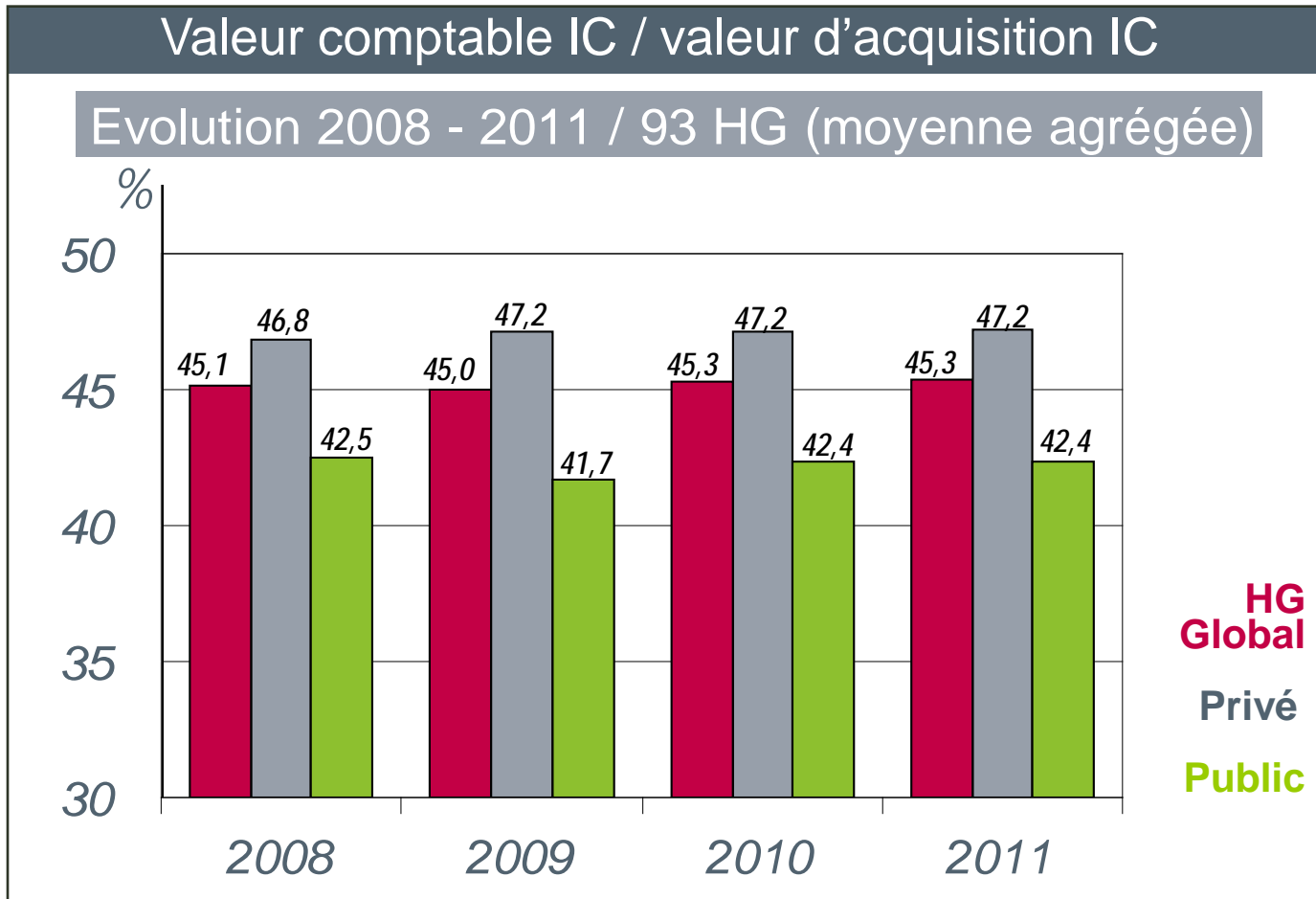

Analyse sectorielle HG: évolution 2010 - 2011

Ancienneté actifs immob. corporelles	# instit.	2010	moy. agr. %	2011		
		moy. agr. %		moy. agr. %	médiane	25%
Val. compt. immob. corp / valeur acquisition	93	45,2	45,3	37,7	44,6	52,7
Val. compt. terr. & constr. / valeur acquisition	95	54,5	53,7	43,9	54,6	59,9
Val. compt. mat médical / valeur acquisition	95	21,8	20,4	15,3	18,9	24,6
Val. compt. mat non méd. / valeur acquisition	95	28,1	26,7	20,4	24,1	35,0
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Immob. corporelles / lit	95	145.083	156.010	118.444	149.960	188.686
Immob. corp. terrains excl. / lit	34	148.801	159.870	119.807	157.528	187.526
Invest. brut / lit	95	23.667	25.434	13.538	23.203	34.421

Données d'investissement

Evolution indicateur d'ancienneté

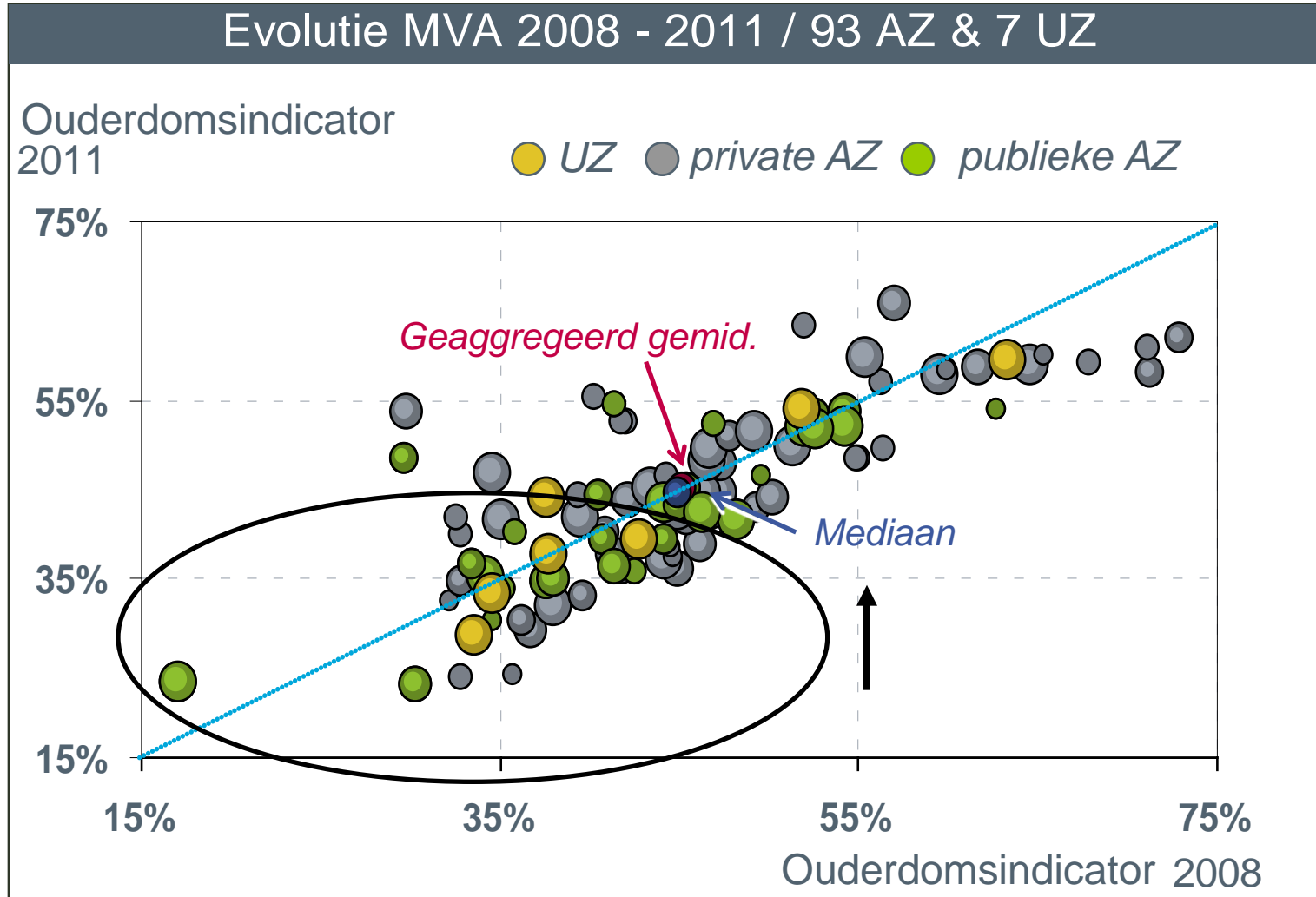

HG
Global
Privé
Public

Investeringsgegevens

Evolutie ouderdomsindicator

Investeringsgegevens AZ, UZ en PZ

Jaarlijkse investeringen per categorie van MVA (mio euro)

Investeringen (mio euro)	AZ			UZ			PZ			Totaal		
	2010	2011	Δ %	2010	2011	Δ %	2010	2011	Δ %	2010	2011	Δ %
Terreinen en gebouwen (*)	655	801	22,3	114	111	-2,4	177	158	-11,1	947	1.070	13,1
Materieel voor med. uitrusting	261	232	-11,2	63	86	35,1	1	1	12,8	325	319	-2,1
Mat. voor niet-med. uitrust. (**)	126	101	-20,0	32	29	-7,9	13	20	52,0	171	150	-12,2
Overige materiële vaste activa	8	12	62,5	0	0	-	1	0	-66,5	9	13	50,0
Totaal	1.050	1.147	9,2	209	226	8,2	193	179	-7,0	1.452	1.552	6,9

(*) inclusief MVA in aanbouw en huurfinanciering

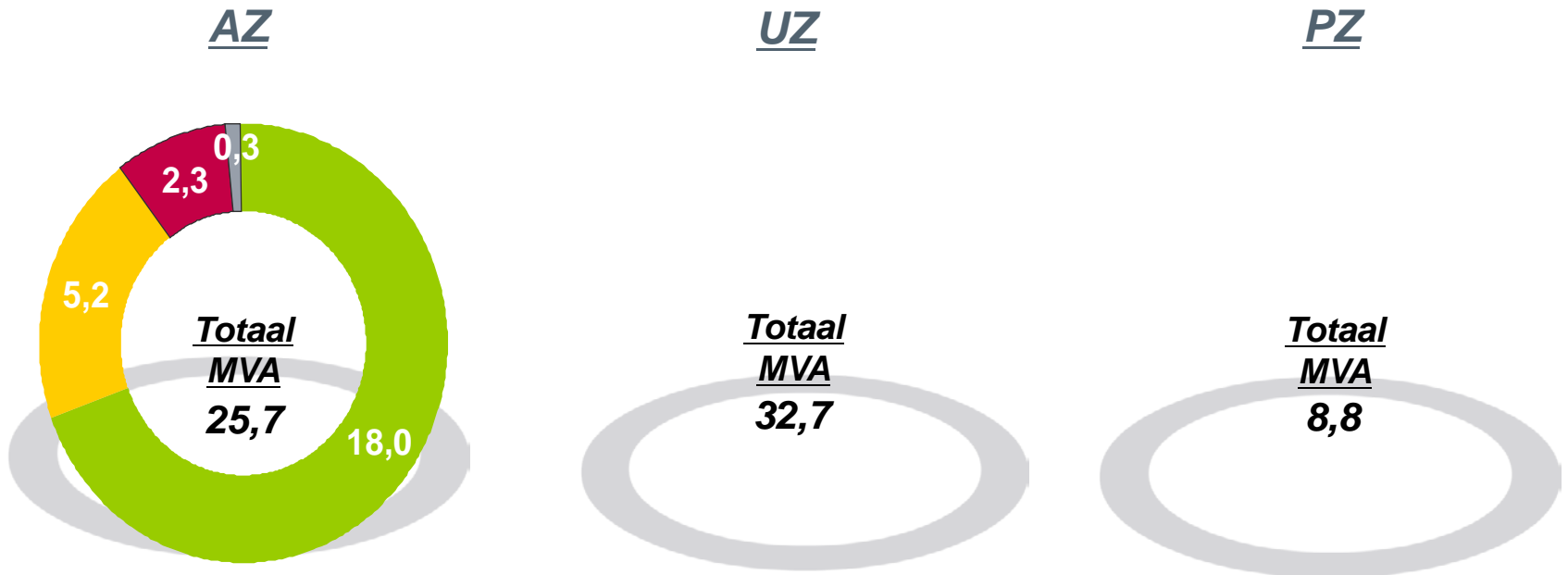
(**) meubilair, (rollend) materieel en informatica

Investeringsgegevens AZ, UZ en PZ

Jaarlijkse investeringen categorieën MVA per bed

Investerings MVA in 2011 per bed in 000 € (geaggr. gemid.)

- *Terreinen en gebouwen*
- *Medisch materiaal*
- *Niet med.-materiaal*
- *Anderen*

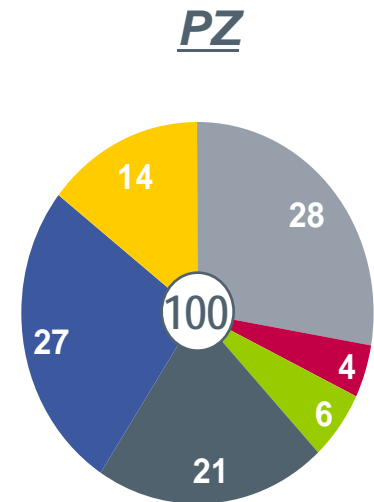
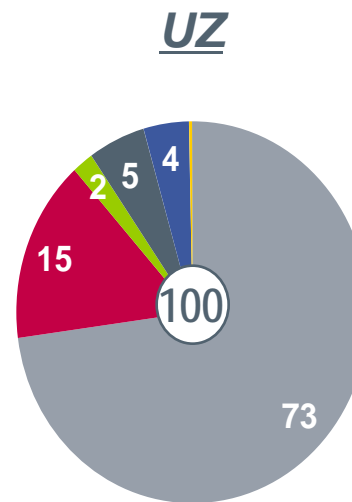
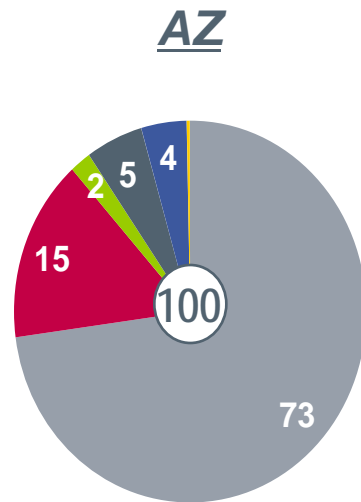
1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. Gecombineerde test

Aankopen en diensten & leveringen AZ, UZ en PZ

Detail aankoopkost 2011 (rubriek 60)

% verhouding
rubrieken
aankopen

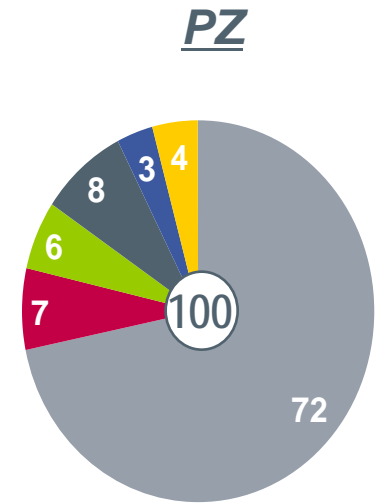
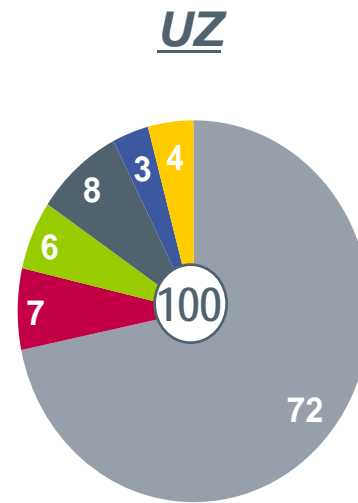
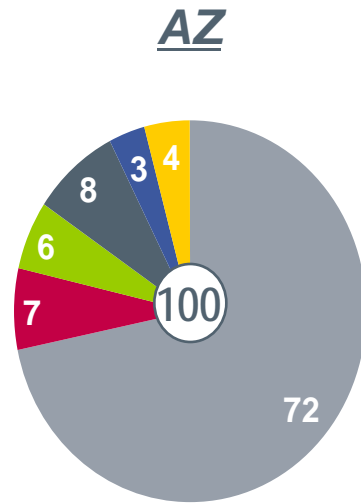
<u>Absoluut (mio euro)</u>	<u>AZ</u>	<u>UZ</u>	<u>PZ</u>
Farma	2.047	579	41
Andere medisch	431	136	2
Onderhoud	57	13	9
Brandstoffen	149	40	31
Voeding & lever keuken	114	17	39
* Anderen			

Aankopen en diensten & leveringen AZ, UZ en PZ

Detail diensten & leveringen 2011 (rubriek 61)

% verhouding
diensten &
leveringen

<u>Absoluut (mio euro)</u>	<u>AZ</u>	<u>UZ</u>	<u>PZ</u>
Bezoldigingen geneesheren	3.185	62	74
Externe diensten	301	85	48
Onderhoud	263	74	16
Personeel TBG	354	15	2
Administratie	153	32	23
* Anderen			

1. Situering ziekenhuissector
2. Socio-economische context
3. Balans
4. Resultatenrekening
5. Investerings
6. Aankopen en diensten & leveringen
7. **Gecombineerde test**

Ratios pris en considération

Liquidité (acid test)	> 1								
FP subsides d'investissements excl.	> 20 %								
CF / dette LT à échéance	> 1,1								
Ratio d'investissement combiné (*)	OK								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>(*) Ancienneté ACI</th> <th><u>Continuité ACI</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 40%</td> <td>> 2</td> </tr> <tr> <td>40% - 60%</td> <td>> 1,5</td> </tr> <tr> <td>> 60%</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>		(*) Ancienneté ACI	<u>Continuité ACI</u>	< 40%	> 2	40% - 60%	> 1,5	> 60%	-
(*) Ancienneté ACI	<u>Continuité ACI</u>								
< 40%	> 2								
40% - 60%	> 1,5								
> 60%	-								

Test combiné

Critères

